GAZETA KRAKOWSKA

Nro. 90.

We Srzodę Dnia 8. Listopada 1797.

Z Londynu d. 20. Października.

Woienne okręty, które składały flottę admirała Duncan w czasie chwalebney bitwy z Hollendrami, powrociły niemal wszystkie do portow Angielskich, z zabranemi Hollendrom okrętami, wyiąwszy okręt Delft, który nieszczęściem pół mile od brzegow Jarmut z kilką set Hollenderskiemi maytkami zatonął.

Admirał, a teraźnieyszy Wiscount Duncan, który za odniesione zwycięztwo nad Hollenderską flottą po wszystkich kątach iako morski bohater iest celem rozmowy, pochodzi z iedney dawney familii w Szkocyi. Po śmierci starszego swego brata pułkownika Duncan obiął w dziedzictwo dobra, które mu 1000 f. szt. dochodu czynią. Ożenił się z synowicą sekretarza stanu Dundas, z którą piękną i liczną familią spłodził. Wciąż okazywał w usłudze oyczyzny charakter prawdziwego officyera morskiego, którey w usmierzeniu buntu w Portsmut, w blokadzie Texlu, w roztropności, z iaką pod pozorem naprawienia swych okrętow dla wywabienia Hollenderskiey flotty do Jarmut się cofnął, w prędkości, z iaką przeciw niey poszedł i onę pobił, dał nie zapomniane dowody. Każdy cieszy się z tego, iż iego nadgroda tak wielka iest iak zasługa, i ta ieszcze się powiększy. Podobne medale z łancuzkami, iak były officyerom po sławnym zwycięztwie nad Francuzką flottą d. 1 czerwca 1794 przy odwiedzeniu królewskim na flotcie admirała Howe rozdawane, staną się i teraz nadgrodą, dla admirała Duncan, Onslow i reszty officyerow iak się tylko wszystkie okręty w Shernefs zgromadzą.

Obydwa admirałowie Duncan i de Winter, byli zaraz tego dnia po bitwie tak dobrze z sobą, że partyą wiska z sobą grali. Ostatni zapewniał, że się sprzeciwiał rozkazowi konwencyi toczenia bitwy, przewidując niepodobieństwo wygraney; ale odebrawszy powtorny rozkaz, był rezolwowany attakowania Angielskiey flotty, choćby zamiast 16tu 30 okrętow była mocna, i że czyniąc zadosyć obowiązkom oy

bywatela, uczynił także za dosyć powinności żołnierza.

Otwarta w loyds kawiarni dla wdow i sierot w ostatniey bitwie poległych żołnierzy składka, w kilka godzin urosła przeszło 3000 f. szt. Obydwie królewskie afsekuruiące kompanie złożyły po 105 admirał Howe 200, kilku lordow po 50, a żaden kupiec niemniey iak 10 gwineow.

Kapitan Fairfax przynoszący wiadomość zwycięstwa będzie rycerzem pasowany, i powiozł admirałowi Duncan patent wynoszący go do stanu szlacheckiego. Przypadaiąca część na admirała Duncan ze zdobytych na Hollendrach okrętow, rachuią na 60,000 f szt. Admiralicya posłała tę ważną nowinę o pobiciu Hollenderskiey flotty przez umyślnego lordowi St. Vincent i jenerałowi O'Hara do Gibraltaru.

Wiele zabranych Hollenderskich offícyerow przybyło na słowo honoru do Londynu, gdzie maią swoich krewnych.

Ostatnia kupiecka Jamayki flotta przybyła pod okryciem woiennego okrętu z Shernes do Dunow.

Mieszczanin i szewc Tomasz Hardy buntowniczego sposobu myślenia, ktory teraz swoy sklep na ulicy Fleet ma, nie chciał podczas ostatniego oświecenia miasta w swoich oknach świc palić, i te mu pospolstwo wytłukło. Z tego powodu powstał przed iego domem, którego członki korrespondującego towarzystwa pilnowały, taki hałas, że zwierzchność musiała dla uśmierzenia go swey powagi użyć.

Obrany lordem prezydentem miasta Londynu P. Hammet za niepodięcie się tego urzędu zapłacił 1000 f. szter: kary, ponieważ założone przez niego w Xtwie Walli hamernia i żelazne fabryki, na ktore 50,000 f. szt: wyłożył, potrzebuią iego przytomności i naywiększey staranności. Miasto przystąpiło zatym do nowey elekcyi, która na Aldermann Anderson padła. Ten przywdziawszy na siebie wszystkie znaki swey godności, miał do swych współobywateli mowę, w którey zapewniał, że będzie pilnował prerogatyw naypierwszego miasta w Europie, i swemu Królowi i oyczyznie w utrzymaniu konstytucyi zostanie wiernym. On iest razem członkiem parlamentu, i we wszystkim iest za ministrem.

We wtorek przybyła P. Buckner w towarzystwie P. Luk z Niemiec do Windsor dla zastąpienia mieysca Panny Jacobi, przy krolowey.

W Dower zabrano iednemu podrożnemu z Kale pakiet podeyrzanych papierow, które Xciu Portland odesłane zostały, a ten z lordem Spencer względem nich się naradzał.

W Filadelfii stoi teraz przeszło 1500 domow próżnych, które mieszkańcy dla panuiącey tam zaraźliwey choroby opuścić musieli.

Z Port-au-Prince na wyspie St. Domingo piszą, że w opanowaney od Anglikow części wszystko iest spokoynie, a w części gdzie Francuzi są nay większa anarhia panuie. W południowych okolicach powstaie Rigaud przeciw Santhonax; ostatni chcąc nakłonić zbuntowanych murzynow do pracy, którzy na mocy praw człowieka nie chcą robić, mówi w wydaney do nich odezwie: " Nikt nie iest prawda niewolnikiem sobie rownego, ale iest niewolnikiem rolnictwa.,, Murzyni, dla których to zdanie metafizyczne za wysokie było, zrobili bunt i kommifsarza Santho-

nax z tey wyspy wypędzili, ale on znalazł sposobność powrócenia nazad.

Z Londynu dnia tegoż.

Tuteysze pisma mówią, iż gdy admirał de Winter po bitwie morskiey na fregacie Circe na okręt Venerable, był prowadzony, tak był zmieszany i wzruszony, że z nieprzytomności w morze w padł; ale dwoch maytkow z fregaty Circe skoczyło za nim i wydobyli go zaraz na okręt Venerable. Ten admirał poddał się dopiero, gdy iuż tylko z 6 armat mogł wystrzelić. Kapitan iego okrętu, któremu nogi ustrzelono, umarł d. 15 t m.

Na wielu teatrach tuteyszych graią sztuki, których dochod dla wdow i sierot w ostatniey morskiey bitwie poległych żołnierzy iest przeznaczony. Z flotty admir: Duncan stanęło tam 4 liniowych okrętow.

Do Jarmut przybyło iuż 7 zdobytych na Hollendrach okrętow.

Admirał Kingsmill przybył z Irlandyi brzegow do Londynu, dla ułożenia śrzodkow do podzielenia tamieyszey siły morskiey.

Tuteysze pisma odwołuią podaną nie dawno liczbę armat i ludzi na Angielskiey i Hollenderskiey flottach. Dworska gazeta donosi, że Hollendrzy mieli 1254 armat i 8672 ludzi, a na Angielskich liniowych okrętach było 1066 armat, i 8315 ludzi; więc mieliby Hollendrzy o 188 armat i 357 ludzi więcey; ale w to nie wchodzi liczba Angielskich fregat i mnieyszych okrętow.

W Plimut i w innych naszych portach obchodzono zwycięztwo admirała Duncan, wystrzałem z armat, biciem we dzwony i illuminacyami.

Parlament o którym rozpuszczono, że aż do stycznia odłożony będzie, zgromadzi się d. 2 listopada. Wszystko oczekuie tu, iaki nakoniec negocyacye w Udine obrot wezmą. — W Dublinie i innych Irlandzkich miastach oświadczyli Frankmasonowie przychylność swoią krolowi i utrzymywanie teraźnieyszey konstytucyi.

Tuteysza rada miasta poda królowi powinszowanie względem odniesionego przez Duncana nad Hollenderską flottą zwycięztwa, w towarzystwie nowego lorda prezydenta. Taż rada postanowiła udarować admirała Duncan szpadą w wartości 200 a wice admirała Onslow 100 gwineow. Wdowom i sierotom poległych w tey bitwie żołnierzy i maytkow podaruie 500 f. szter:, a kapitanom walecznie się potykaiącym szczegulnieysze podziękowanie złoży.

Tuteysza rada miasta dla drogości mąki, chce prosić parlamentu o pozwolenie wystawienia w bliskości miasta kilku młynow, i przez suskrypcye zamyśla 100,000 f. szter: na to składki zebrać.

Na końcu przyszłego tygodnia Król Jmć uda się w towarzystwie Xcia Wallii i Xcia Jorku z znaczną świtą do Nore. Adm: Duncan doniosł admiralicyi, że o tym czasie będzie gotowy do przyięcia honorow od swego monarchy. Mały okręt Queen Charlotte i kilka fregat maią rozkaz bycia w pogotowiu do przewiezienia Króla Jmć do Nore. — Hollenderski okręt Delft, który w bitwie d. 11 od flotty admirała Duncan był wzięty, będąc bardzo uszkodzony rozbił się pod brzegami Norfolk.

Admirał Duncan i wice admirała Onslow maią także prawo Obywatela miasta Londynu otrzymać. W Bristol, Liwerpol, Hull i innych portach są także subskrypcye dla wdow i sierot poległych w ostatniey sławney bitwie żołnierzy otwar

ie. Spodziewaią się że w Irlandyi i Szkocyi podobne subskrypcye otwarte będą.

Oprocz P. Pitt i Dundas poiechał także lord Hood na przeciw admirała Duncan: oni przygotuią przyięcie Krola Jmć, w ktorego towarzystwie i lordowie admiralicyi znaydować się będą.

Liczbę ludzi, których w ostatniey krwawey bitwie utracilismy, podaią naymniey na 1000. Dokładny opis ranionych i zabitych na reszcie okrętow procz 9 iuż podanych, nie iest ieszcze zrobiony. W bitwie z Francuzami d. 1 czerwca 1794 utraciliśmy w zabitych i ranionych 1069 ludzi.

Hollenderskie zdobyte okręty są na przodku bardzo krwią zbroczone. Usiłowanie okrętu Alkmaar i innych Hollenderskich spalenia się, zostały odwrocone.

Podług naszych publicznych pism, może się P. Pitt z corką admirała Duncan ozeni. — Miasto Jarmut iest teraz wielkim szpitalem tak dla Angielskich, iak dla Hollenderskich maytkow. — Na zatonionym Hollenderskim okręcie, utopili się wszyscy Hollenderscy maytkowie i 2ch Angielskich żołnierzy.

Z Paryża d. 20. Października.

Wczorayszy Redaktor donosi, co następuie:

"Jenerał Canclaux będący w Neapolu poseł iest nazad odwołany. Obywatel Treilhard pełnomocnik negocyacyi w Lill, ktory tu z Bonnier i Derché z tamtąd nazad przybył, iest na iego mieysce mianowany. Procz tego iest jenerał Perignon z Madrytu nazad odwołany, i na iego mieysce bywszy minister marynarki Truguet naszym posłem tam mianowany, a obywatel Perochelle sekretarzem legacyi, Minister marynarki Pleville Pelley otrzymał przedwczorem stopień kontra admirała."

Dyrektoryat wydał rezolucyą dla zapobieżenia oszukaństwu, iakiego dotąd emigranci dla wymazania się z listy emigrantow używali.

Tuteysze pisma mieszczą w sobie rapport Batawskiego admirała de Winter o nieszczęśliwey bitwie z Anglikami d. 11 t. m. — Lamoth, dawniey szef artylleryi w korpusie Kondeusza, został w więzieniu Dupuy zamordowany.

Tak nazwane narodowe Francuzkie koncylium zgromadza się co niedziela w kościele Panny Maryi i tam nabożeństwo miewa. Teraz wydaie także dziennik.

Bottot, sekretarz dyrektora Barras, który do Udine pobiegł, wrocił w 10 dniach z tamtąd nazad. Z przywiezionych przez niego depeszy nić rząd nie oznaymił.

Jenerał Massena pisał z Padwy pod d. 2 t. m. do iednego deputowanego co następuie: "Spodziewam się, że 1szy list który ci potym będę pisał, będzie z placu boiu. Pewna iest, że nieprzyiacielskie kroki nazad rozpoczęte będą: żołnierz drzy z niecierpliwości bicia się. Wszystko nam pomyślność rokuie."

Rząd nasz dotąd ieszcze nic względem pokoiu, ni względem woyny z Austryą nie oznaymił.

Zdaie się, iż z postępkow dworow Rzymskiego, Neapolitańskiego i Florenckiego nie bardzo iesteśmy kontenci, a przynaymniey ztąd się domyślać można, iż Buonaparte niektore korpusy woyska Francuzkiego w tamte strony Włoch posyła.

Z naszey strony zlecono obywatelowi Chartier, sekretarzowi Francuzkiego rządu w Londynie, aby oświadczył tamtey-

śkiemu rządowi, iż ieżeli Francuzcy niewolnicy w Anglii nie będą na dal lepiey traktowani, tedy względem Angielskich niewolnikow użyiemy odwetu.

Jenerał Lasne przybył od Włoskiey armii z kolomną od 5000 ludzi i 100 artylleryStow do Nicy, dla przywrocenia spokoyności w departamentach Vaucluse i Bouches du Rhone.

Znany obywatel Theremin czytał w tych dniach uwagi swoie względem *Ostracismu* okole konstytucyynym, i ten we wszystkim pochwalił.

D. 16 uczynił Boulay w radzie 500 względem bywszey szlachty rapport i podał następuiący proiekt:

Art. I. Wszyscy bywsi szlachta i uszlachceni, wyiąwszy tych, ktòrzy się do poniższego artykułu stosować będą, nie są obywatelami Francuzkiemi.

II. Każdy z nich, który będzie chciał używać praw obywatela i młodzież zapisuiąc się w księgę obywatelską z rzecze się przez formalne oświadczenie szlachectwa

III. Z pomiędzy bywszey szlachty są nazawsze skazanemi z ziemi rzeczypospolitey Francuzkiey w następuiących umieszczone w klaſsach osoby.

1) Szlachta, ktora składała część domu królewskiego cywilnego i woyskowego, bądź przed rokiem 1791 bądź po tymże roku.

2) Ci, ktòrzy należeli do dworu braci królewskich, królowey, i inney familii królewskiey i Xżąt krwi.

3) Żony emigrantow, a nawet i rozwodki ieżeli przed 25 Vendemiaire nie poszły za mąż.

4) Ci, ktòrzy byli marszałkami, podskarbiemi, rządcami, jenerałami, ambaſsadorami, ministrami &c. kròla.

5) Ci, ktòrzy byli członkami parlamentu Paryzkiego, agentami królewskiemi, prokuratorami i prezydentami innych parlamentow.

6) Kawalerowie orderow S. Ducha, wielkiego Krzyża i S. Ludwika.

7) Ci, ktòrzy przed rewolucyą wzięli tytuły Xiążąt, hrabiow, margrabiow, baronow &c.

IV. Te artykuły nie rozściągaią się do emigrantow.

V. Wszyscy na mocy powyższych artykułow oddaleni z kraiu, są obowiązani w 5 dniach opuścić Paryż, a ziemię Francuzką w przeciągu dwoch dekad. Gdyby zaś weszli nazad do Francyi, będą wywiezieni tam za morza, gdzie im dyrektoryat mieysce wyznaczy.

VI. Żony i dzieci mężow na oddalenie skazanych, maią wolność poyść z niemi lub się zostać. Te zaś, które się zostaną, maią się o 20 mil od Paryża pod karą wyprowadzenia oddalić.

VII. Wyięte są od tego wygnania osoby maiące 70 lat; ale się o 20 mil od Paryża oddalić muszą.

VIII. Rzeczy i stałe dobra wygnanych będą naprędce przedane przez kuratora narodowego, i po odtrąceniu podatku woiennego, za te pieniądze towar zakupiony będzie i na mieysce mieszkania wygnanych, które nie może bydź bliżey granic Francuzkich iak 50 mil, przesłany.

IX. Nie są zaięci artykułami I. i III. i są obywatelami Francuzkiemi bywsza szlachta i uszlachceni, członki ciała prawodawczego, dyrektoryatu, minis

trowie, jenerałowie i officyerowie w aktualney służbie będący.

X. Nie są rownie zaięci artyk: I. i III. ci, którzy otrzymaią pod warunkiem niższego artykułu wpisanie się w księgę obywatelską.

XI. Nikt nie może żądać wpisania się do księgi obywatelskiey, ieżeli nie pokaże przed swym kantonem, iż się przyłożył do pomyślności rewolucyi Francuzkiey, bądź w urzędowaniu cywilnym lub woyskowym, wyiąwszy w gwardyi narodowey.

XII. Reklamacye tego gatunku, będą podległe sądowi narodowemu z 5ciu osob przez radę starszych z podaney podwoyney listy rady 500 wybranych, i decyzye tego sądu będą podlegały aprobacie ciała prawodawczego.

XIII. Kurator narodowy będzie z podaney potroyney listy rady 500 przez radę starszych obrany.

Sers mowi z porządku dniowego: „Żądam aby decyzya proiektu Boulay względem bywszey szlachty odłożona była do pierwszego primidi. Potrzebna iest bowiem zawczasu wiedzieć dzień decyzyi, aby się każdy w tak ważney materyi do dania swey opinii mogł przygotować: potrzebna iest ieszcze ta przewłoka, do uśmierzenia sprawiedliwey trwogi, którą proiekt ten nie tylko między osobami maiącemi popaść temu wygnaniu, ale i między naylepszemi nawet obywatelami sprawił. (Mruczenie) Postrzegam w tym proiekcie cel nayokrutnieyszey tyranii; znayduię w nim systema wyludnienia Francyi niegodziwego Robespierra, mniey prawda krwawe, ale nie mniey okrutne. Odkrywam nakoniec w nim systema konfiskacyi tego tyrana. Potrzeba, żeby Francya wiedziała, czy wy iesteście iey prawodawcami, lub tyranami, czy ma szukać swey szczęśliwości w konstytucyi, lub w poruszeniach rozpaczy. Żądam aby roztrząsanie tego proiektu do primidi przyszłego odłożone było. „ Przyięte.

Z Medyolanu d. 9. Października.

Listy z Sondrio pod dniem 6 donoszą, o chęci Waltelinow przyłączenia się do naszey rzeczypospolitey, i składania iednego iey departamentu. Spodziewamy się iż jenerał Buonaparte sprzyiać temu będzie, i deputowani kraiu tego są tu oczekiwani dla ukonczenia z dyrektoryatem Cysalpinskim tego żądanego złączenia się. W kraiu Waltelinow spisano reiestr wszystkich ludzi zdolnych do dzwigania broni od roku 16 aż do 60; reiestr ten ma bydź złożony w przeciągu dni 10 w kommissyi bespieczeństwa, aby ta stosownie do odezwy jenerała Murat w czasie potrzeby rekwizycyą tych ludzi czynić mogła. Woyska pomocne Piemonckie w dniach tych są oczekiwane w Medyolanie. Jenerał Duphot będący w Genui przywołanym nazad został do armii jenerała Buonaparte i przed swoim wyiazdem od rządu tymczasowego naypodchlebnieysze odebrał świadectwa. Z usilnością pracuią tam naduporządkowaniem siły zbroyney.

Z Wenecyi d. 8. Października.

Jenerał Baraguey d'Hilliers który na dniu 6 miał iechać do armii, znayduie się ieszcze w tym mieście. Jenerał Balland objął kommendę na iego mieyscu. W tym czasie nie mamy tu woysk Francuzkich: gwardya narodowa wszystkie straże odbywac musi. Cysalpinowie opuścili nas także, z czego mocno się cieszemy, gdyż woy-

ska te nie są karne, i wszędzie wiele popełniaią zdrożności. Co moment oczekuiemy tu jenerała Berthier dla ułożenia nowego naszego rządu. Poroźnienia które pomiędzy członkami naszey municypalności panowały, zaspokoione zostały; przed wczoray na publiczney sessyi dali sobie nawzaiem pocałowanie pokoiu; obawiamy się tylko, aby powrot ten zgody nie był fałszywym. W tych dniach wydano wyrok konfiskuiący dobra niepowracaiących emigrantow, między innemi expatrycyuszow Amaro, Grimani dawnieyszego ambassadora w Wiedniu. Jędrzeia Querini dawniey jenerała w Dalmacyi, i Jozefa Priuli. Na sessyi municypalności dnia 8 jenerał Balland złożył list jenerała Berthier, z przyłączonym rozkazem kommenderuiącego jenerała Buonaparte. Treść rozkazu tego zawiera w sobie: Iż zważywszy podeszły wiek trzech inkwizytorow stanu, na żądanie rzeczypospolitey Francuzkiey aresztowanych, i iako sprawcow wyrżnięcia Francuzow w ziemi stałey w więzieniu zatrzymanych, kommenderuiący jenerał zrzeka się wszelkiego przeciw nim czynienia, z warunkiem, aby połowa ich maiątku służyła na wynadgrodzenie szkody patryotom, którzy tu na dniu 12 maia zrabowanemi zostali. Na sessyi dnia 10 członek municypalności Giulani czytał proiekt ściągaiącego się manifestu, przeciw ogłoszonemu aktowi przez hrabiego de Thurn, w którym zagrożono Delmatom konfiskata ich dobr znayduiących się pod naszym rządem; proiekt ten iednomyślnością przyięto. Pomiędzy innemi rzeczami mowią w tym proiekcie, iż ieżeli zwyż rzeczony akt w czasie blizkiego wniyścia woysk Francuzkich do Dalmacyi odwołanym nie będzie, autorowie i wykonawczy iego, za wszystko coby ztąd wypadło w odpowiedzi będą &c.

Z Strazburga d. 18. *Października.*

Od dni dwoch nie przestaią woyska tędy przechodzić; wiele półbrygad za Ren poszło Legion Frankow, który przybył na dniu 15 ma także udać się na prawy brzeg Renu.— Jenerał Lefevre iak upewniaią dnia wczorayszego do tego przybył miasta; lecz nie zatrzymawszy się natychmiast w dalszą, ku wyższemu Renowi, dla złączenia się z jenerałem Augereau, udał się podroż. Jenerał Debelle szwagier Hocha iest tu także spodziewany; mianowany on świeżo został kommendantem artylleryi wielkiey Niemieckiey armii. Jenerał Schauenbourg iest jeneralnym inspektorem piechoty teyże samey armii. Nieustaią pracować nad uzbraianiem Khel: nie tylko dawne naprawiaią fortyfikacye, ale i nowe zakładaią. Sundheim i Avenheim maią także bydź ufortyfikowane. Jenerał Cherin mianowany szefem sztabu armii Niemieckiey nie bawnie iest tu oczekiwany. Jenerał kommenderuiący Augereau przybył tu dnia wczorayszego w wieczor, z podrozy, którą do wyższego Renu odbywał Jenerał Dessaix kilką poprzedził go godzinami. Dnia dzisieyszego 103 półbrygada ruszyła, końcem udania się za Ren; obozować ma przed Khel wraz z innemi woyskami, które w krotce udadzą się na prawy brzeg Renu.

Z Hamburga d. 14. *Października.*

Pisma publiczne ogłosiły, że xiądz Sabathier de Castres, przez wielką liczbę swych szacownych płodow tak znany w uczonym świecie umarł, a inne iż do Paryża powrocił. Lecz my teraz z pewnością

wiemy, iż znayduie się w Erfurt w Saxonii i tam w oddaleniu trudni się wydoskonaleniem rożnych swoich dzieł, których w krótce udzieli światu.

Z Hagi d. 24. Października.

Dla prędkiego wystawienia nazad i uzbroienia Hollenderskiey flotty, proponował wczoray reprezentant Kantelaar nałożenie kontrybucyi po pół procentu, na każdy maiątek przenoszący 1000 zło: w całey rzeczypospolitey. Na tę propozycyą wyznaczono zaraz kommisyą dla przyniesienia o tym rapportu.

Obrządek pogrzebowy jenerała Hoche obchodzono w Amsterdamie, Utrecht &c. z wielką okazałością.

Fregatta Embuscade nie iest od Anglikow wzięta, owszem przyszła do Texel.

Z Włoch d. 12. Października.

Jenerał Buonaparte, pisał do arcybiskupa Genueńskiego z powodu wydanego od niego w przeszłym miesiącu do swego duchowieństwa pasterskiego listu, bardzo podchlebny list, w ktorym między innym mówi: " Obywatelu! W tym momencie odbieram WPana list pasterski, i zdaie mi się, że iednego z 12 apostołow w nim poznaię. Tak zapewne mowił Swięty Paweł. Jak godna iest czci religia, gdy takich sług iak WPan posiada: Ty iesteś, prawdziwy ewangelii Apostoł. W krótce spodziewam się bydź w Genui; będę sobie miał za naywiększe ukontentowanie pomowić z WPanem. Biskup iak Fenelon, i iak arcybiskupi Medyolanu, Rewenny i Genui, są religii zaszczytem, ponieważ nie tylko nauczaią cnoty, ale ią nawet sami wykonywaią. Dobry biskup iest naypierwszym darem, którego Niebo miastu, lub całey prowincyi udziela. „

Król Neapolitański zakazał mieszkańcom nowych rzeczypospolitych Włoskich przebywania w jego kraiach. — W Sardynii zakazano iak nayostrzey wchodu Francuzkim emigrantom do tego kraiu.

Z Neapolu d. 3 Października.

Dwor nasz przeniosł się do Portici. — W stanie woyskowym znaczna zaszła promocya: kawaler Acton ogłoszonym został naywyższym na lądzie i morzu kapitanem. Hrabia Gentili drugi woysk naszych morskich kommendant umarł. Fregata i Brigantina krolewskie zdobyły i do naszego przyprowadziły portu, wielką Algierską o siedmiu armatach schebekę z dwiema przez nią zabranemi Genueńskiemi okrętami.

Z Stuttgardu d. 20. Października.

Listy z Szwaycaryi potwierdzaią, że rząd Francuzki żądać kazał od rządu Berneńskiego oddalenia P. Wickam ministra Angielskiego. Krok takowy zatrwożył Szwaycaryą, a nadewszystko kanton Berneński. Senat odpowiedział, iż chociaż minister wielkiey Brytanii przemieszkiwa w Bern, iest iednak ministrem przy całey Lidze Helwetow i dla tego musi się naradzić z innemi kantonami. W tymże samym czasie rząd Berneński wysłał do Paryża dwa swey rady członki PP. Tiltier i Mulach by ustnie te przełożenia uczynili dyrektoryatowi.

DODATEK

DO Nru. 90.

GAZETY KRAKOWSKIEY

We Srzodę Dnia 8. Listopada 1797.

Z Konstantynopola d. 25. Września.

Nowiny z Romellii są pocieszaiące: Sey Ali Basza, ktòrego zawsze Alo Basza nazywaią, pomimo dyplomatu Sułtana nakazuiącego zwać go Sey Ali Baszą, gdyż Alo iest tylko zepsutym w ięzyku Albańskim z Ali słowem, znaczne bardzo odniosł korzysci nad rozboynikami i buntownikami, ktòrzy okolice te od tak dawnego niszczyli czasu, i spodziewamy się, że w krótce poczta drogą na Zemlin będzie mogła przechodzić; od lat bowiem 5 opuściła tę drogę, co do 5 i 6 dni spoźniało przybycie kuryerow. Alo Basza wiele krwawych wydał potyczek, w ktòrych sam iak lew walczył; odebrał trzy rany, które szczęściem nie są niebezpiecznemi. Upewniaią że dowodzcy tych rozboynikow, ktòrzy nie poginęli, poddali się dobrowolnie z warunkiem, aby część ich i ludzi ich do Azyi przesłaną była. Jednakowoż woysko Alo baszy do Adryanopola niepowrociło; rozumiemy, iż się ku Widinowi udało, i że może zechcą dochodzić sprawowania się Pasewandonglu pomimo danego mu przebaczenia.

Z Madrytu d. 24. Września.

Dnia 2 m. nadchodzącego wesele Xcia pokoiu z synowicą królewską w Eskuryal obchodzone będzie. Na przyięcie nowo zaslubioney dwor cały wyiedzie aż do Guadusama, mieysca mil dwie odległego od tego mieszkania. Rozumieią, iż ten ostatni honoru stopień będzie ukończeniem iego ministrostwa, a na mieysce iego przeznaczaią kawalera Azzara od roku 1777 ministra naszego w Rzymie.

Z Bruxellii d. 15. Pażdziernika.

Ustawę względem policyi Religii obrządkow po departamentach naszych przy-

prowadzaią do skutku. Większa część naszych dzwonow do ludwisarni rzeczypospolitey ma bydź przesłana. W Antwerpii wszystko duchowieństwo iednomyślnością odmowiło wykonania nowey przysięgi, nie masz więc w mieście tym żadnego otwartego kościoła dla sprawowania religii obrządkow. Od nieiakiego czasu w małym miasteczku Montaigu przy Lowanium, osobliwsze dzieie się zdarzenie. Młoda i piękna panienka, ktorą od diabła opętaną bydź rozumieią, w iednym kościele do ktòrego naywięcey w mieście tym uczęszcza ludzi od xięży mieyscowych i doktora Teologi akademii Lowanskiey exorcismowaną bywa. Nieszczęśliwe to stworzenie na zbliżenie krzyża lub szkaplerza okropne wydaie ięki, i nie uspokaia się tylko za oddaleniem od niey tych przedmiotow. Doktorowie Medycyny wyexaminowawszy ią oświadczyli, iż nerwową cierpi chorobę; lecz mimo takiego medykow oświadczenia, Xięża nieprzestaią iey exercismować. Administracya środkowa departamentu Dyle uwiadomiona, że municypalność Montaigu żadnego nie przedsięwzięta kroku, do przeszkodzenia tak nieprzyzwoitym zdarzeniom, uchyliła ią od urzędowania.

Od granic Włoskich d 15. Października.

Chociaż Król Jmć obydwoch Sycyliy z całym światem żyie w pokoiu, nie przestaie iednakowoż czynić przygotowania do woyny, i zamiar tych czynności zaczyna się odkrywać. Wiele doniesień z Toskanii, Wenecyi i Rzymu mowią, iz eskadra Angielska od 10 liniowych okrętow złączy się z siłą morską Króla Jmć Neapolitańskiego, dla krążenia po Adryatyckim morzu, i wypędzenia z niego flotty Francuzko-Weneckiey.

Z Konstantypola d. 27 Września.

Prace około arsenału zrowną ieszcze trwaią usilnością. P. Brun któremu Ottomaska marynarka wszystko będzie winna, wystawił świeżo okręt od 80 armatach, gdy tym czasem brat iego podobnyż buduie w Synope. P. Rodes indzinier Szwedzki z swoiey strony przyspiesza ukończenie roboty; kilka temu dni iak zaczęto murować rozne kanały, ktore wyrznięte zostały. Mufty Wielki Wezyr i kapitan basza tey uroczystości przytomni byli; kamien dla każdego z nich był przygotowany. Astrolog według zwyczaiu oznaczył moment w którym robota miała się rozpocząć: na ten czas Mufty wezwawszy *Naywyższey Jstności i zaniosłszy modły, aby na tę pod porę marynarki Ottomanskiey, błogosławieństwo swoie i łaskę rozlać raczyła*, i odmowiwszy po razy kilka te ulubioną Muzulmanow modlitwę, która przez liczny zbior przypatruiących się ludzi powtorzoną była: *Niemasz żadnego Boga, ieżeli nie Bóg, &c a Mahomet prorok iego.* Ten szanowany duchowieństwa Mahometańskiego naczelnik, zrobił w ziemi dziurę, i włożył w nią garść złotych pieniędzy, a na wierzchu położył przeznaczony dla niego kamień. Wielki Wezyr i kapitan basza toż samo uczynili; potym rozdano ludowi pieniądze, a pierwszym officyerom czyli robotnikom arsenału, futra i kaftany &c. Chociaż prace ściągaiące się do marynarki nie ustaią, wcale przeciwnie dzieie się w innych uzbroiania częściach. Cała kompania artylleryi konney, która z ambaſsadorem rzeczypospolitey Francuzkiey Auber-Dubayet przyszła była, od nieiakiego iuz czasu, rownie iak i kompania rzemieślni-

kow i sztukmistrzow rozpuszczoną została; ale część większa z tych ostatnich, wolała zostać tu i dla siebie pracować, niżeli powracać do Francyi. Nakoniec widoki iedynie ekonomiki i skutki naturalne nie dołężney i nie pewny administracyi przymusiły do tego rozpuszczenia, rownie iak do oddalenia wielu officyerow gieniuszu, i artylleryi, którzy od wielu iuż lat byli w służbie Porty Ottomańskiey.

Z Stuttgardu d 22. Września.

Woyska obozuiące pod Vilingen, powrociły wszystkie do Bryzgowii i też same obięły położenia, które w czasie podpisanego zawieszenia broni zaymowały. — List z Baden w niższey Austryi donosi, iż hrabia Kobentzel powrociwszy do Udine oddał jenerałowi Buonaparte ważną bardzo iak mówią, ministra Imperatora Rossyyskiego notę. Upewniaią, iż monarcha ten oświadcza w niey rządowi Francuzkiemu, iż iest iego przedsięwzięciem dać Cesarzowi 60 tysięcy pomocnego woyska, w przypadku, gdyby Francya pod słusznemi warunkami pokoiu zawrzeć nie chciała.

W Medyolanie ogłoszono dwie odezwy Jenerała Buonaparte: pierwszą wszystkim zakonnikom i zakonnicom z ich klasztorow wyścia dozwala z oznaczeniem stosowney do dochodu ich zgromadzeń pensyi; 2gą, mianowanie wakuiących Plebanow ludowi przyznaie, a dyrektoryatowi nadaie władzą mianowania biskupow, iako prawo należące do władzy wykonawczey, a nie prawodawczey, którą sobie zachował.

Z Brynu d. 4. Listopada.

Przy odeyściu naszych ostatnich listow z Udine pod dniem 25 października, nie wiedziano tam ieszcze nic o warunkach pokoiu, a to co zaś w publiczności z nich biega iest iedno drugiemu przeciwne. — Spodziewaią się, iż do przyszłego poniedziałku ratyfikacya pokoiu z strony Francuzkiego dyrektoryatu do Wiednia nadeydzie, ieżeli ten zaraz się do tego wezmie. Zamiana takowych ratyfikacyy iest procz tego czczą tylko formalnością, która w Udine lub gdzie się Buonaparte znaydować będzie nastąpi. Cesarz Jmć, iak słychać, wstrzyma się iednak z swą ratyfikacyą, poki wiadomość do Wiednia nie nadeydzie, iż dyrektoryat aktualnie traktat pokoiu ratyfikował. — Mowią także, że jenerał Xżę de Ligne, Pan odpowiadaiący zupełnie zamiarom swego obowiązku, do Paryża iako poseł Cesarski iest przeznaczony.

Hrabia Dietrichstein poseł w Petersburgu iest Wiedniu nazad spodziewany. — W piątek była wielka illuminacya, wieczerza i bal w pałacu Esterhazy, na którym Arcy Xiążę Ferdynand rządca Medyolanu z żoną się znaydował. Oboie Cesarstwo Jchmość byli tam także spodziewani, ale nie przyszli.

Z Frankfurtu d. 19. Październi.

Gazety nasze ogłosiły wyięty z dziennika Kolońskiego z Amsterdamu list, którego treść takowa: W tym momencie z wysokości Wyck na morzu przybyły kuryer urzędowną donosi wiadomość, o otrzymanym znacznym przez flottę Batawską pod kommendą admirała de Winter, nad flottą Angielską od admirała Duncan kommenderowaną zwycięztwie. Flotta Angielska dnia 10 na wysokości Helser pokazała się; nazaiutrz eskadry obydwie napotkały się przy Egmond, gdzie o godzinie 11 przed

południem rozpoczęła się walka i do godziny 5 popołudniu z uporną stron obydwoch zaciętością trwała: nakoniec bandera Batawska otrzymała zwycięztwo, i Anglicy cofnęli się, walcząc ze szkodą, aż do Wyck na morzu. Korzyścią tego zwycięztwa iest, opanowanie dwoch liniowych nieprzyiacielskich okrętow, Bedford i l'Amirable. Flotta Batawska, wspodziewaniu, iż znowu pokażą się Anglicy, aż do d. 12 zrana w zdobytym trzymała się położeniu; lecz gdy się Anglicy niepokazali więcey, z chwałą z swemi zdobyczami zawinęła do Texel. (*Gazeta Dwomostow.*)

Z *Bazylei d.* 10. *Października.*

Za przybyciem jenerała Augereau woysko Francuzkie nad wyższym Renem odebrało część większą zaległego żołdu. Austryacy ledwie nie całą swoię piechotę z okolic Badeńskich wyciągli; bagaże cofneli do Rheinfelden, a nawet i artylleryą wyprowadzili. Jazda wyszła ku Freyburgowi; ale, iak zapewniaią z okolic Ulmu i Stuttgardt, znaczna część armii Austryackiey ma wniyść do Bryzgowii dla bronienia z tey strony kraiow Cesarskich, gdyby znowu do krokow nieprzyiacielskich przyszło. W Lyrrach spodziewaią się trzech jenerałow, między ktoremi znayduie się jenerał Klinglin.

Xiążę Aiguillon będąc bardzo chory, zyskał, iak wielu innych niedawno emigrantow Francuzkich, pozwolenie mieszkania w Bazylei poty, poki względem ich zupełnego wymazania dyrektoryat Francuzki ostatecznego nie da wyroku.

DONIESIENIA.

Per Cæs. Reg. Forum Nobilium Cracoviense Galiciæ occidentalis præsente publico Edicto notum redditur, olim Andream Myszkowski sub 24 Junii a. c. hic Cracoviæ fatis cessisse, qui ergo ad hæreditatem hanc jus se habere credunt, in confromitate legis de pertractationibus Capitis XVIII prosentibus citantur, ut infra spatium unius anni et sexseptimanarum a die fatorum defuncti numerando, eatenus declarationem suam hic R. fori, et quidem eo certius porrigant, quo secus silentium ipsorum pro repudiatione juris ad hæreditatem quæstionis haberetur.

Datum Cracoviæ die 14 8br. 1797 Absente Cellmso. D. Preside.

Ex Consilio Cæs. Reg. Fori. Nobili. Cracov. Gall. occid Ascher

Auersperg.
Krauss.
Kronenfels.

Łukasz Wiśniowski rodem z Bogoryi wsi w Cyrkule Sandomierskim parafii Skotnickiey, wziąwszy ślub w roku 1793 d. 17 października z Franciszką Boczkowną z teyże wsi, zaraz w następnym roku 1794 w maiu wzięty był do woyska niegdyś Polskiego. Osierociała żona. od trzech, ktorzy, iak mowią, byli z nim na placu utarczki pod Szczekocinami. tyle tylko maiąc, że widzieli, iż raniony upadł na placu i ratunku, ktorego mu dać nie można było, wołał, niezaręczaią iednak czy żyie, czy umarł, uprasza na miłość bliźniego, ieżeliby kto miał pewnieyszą wiadomość w tey mierze o doniesienie do konsystorza Sandomierskiego, lub do JX. Kaźmierza Krokowskiego, dziekana Koprzywnickiego w Skotnikach plebana.

Uwiadomienie Publiczności, iż w dniu 16 miesiąca listopada r. b. 1797 Licytacya rzeczy ruchomych po niegdy Janie Lalikowskim, mieszczaninie kupcu Kazimierskim pozostałych się w Possesyi tegoż w Sstradomiu przy Krakowie pod Nrem 19 stoiącey o godzinie 9 ranney odprawiać się będzie. Życzący sobie takowe rzeczy nabyć niechay się w mieyscu i czasie wyżey oznaczonym znayduią.